

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 17CoE/467/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7515205317
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Kuruc
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7515205317.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kuruca, členov senátu JUDr. Dany Bystrianskej a JUDr. Pavla Naďa, v exekučnej veci oprávneného PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, proti povinnému Y. F., W.. XX.XX.XXXX, F. C. XXX, v konaní vedenom pred súdnym exekútorom JUDr. Ľubošom Sidorjárom, so sídlom Murgašova 3, Košice pod sp. zn. EX 159/2015, o vymoženie 3.313,15 eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Košice - okolie č.k. 12Er/1376/2015-13 zo dňa 05.04.2016 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvej inštancie.

Stranám právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. V odôvodnení uviedol, že na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie a exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu zriadeného spoločnosťou Slovak arbitration court, s.r.o. zo dňa 30.12.2013, sp. zn. 385/03/13, doručil súdny exekútor súdu prvej inštancie žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky oprávneného voči povinnému. Súd prvej inštancie z predložených dôkazov zistil, že medzi oprávneným a povinným bola dňa 25.08.2011 uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere č. 8500006568, na základe ktorej oprávnený poskytol povinnému úver. Túto zmluvu posúdil súd ako zmluvu spotrebiteľskú. Ďalej sa zaoberal predloženou rozhodcovskou zmluvou, po preskúmaní ktorej dospel k záveru, že je neplatná, pretože nebola individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán. Spotrebiteľovi je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súd. Neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu na konanie a takto, bez právomoci rozhodcovského súdu vydaný rozhodcovský rozsudok, nemôže byť exekučným titulom.

3. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený a žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, pričom si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania v sume 166,02 eur.

4. Uviedol, že rozhodcovská zmluva podľa názoru odvolateľa spĺňa charakter individuálneho ustanovenia a nemôže byť neprijateľnou podmienkou. Rozhodcovské konanie poskytuje spotrebiteľovi minimálne rovnaký a v niektorých prípadoch širší rozsah ochrany a možnosti uplatnenia práv, ako je tomu pri konaní pred súdom. Medzi účastníkmi uzavretá rozhodcovská zmluva popri tom, že je individuálnym dojednaním, by nespĺňala ani definíciu neprijateľnej podmienky podľa § 53 ods. 1

resp. ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, pričom z tohto ustanovenia vyplýva, že rozhodcovská zmluva nikdy nie je neprijateľnou podmienkou. Z formulácie rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že spory zo zmluvy o revolvingovom úvere môžu byť riešené buď v konaní pred všeobecným súdom alebo pred rozhodcovským súdom a teda konanie pred rozhodcovským súdom je len alternatívne. Oprávnený nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že rozhodcovská doložka v zmluve uzavretá medzi účastníkmi konania je neprijateľnou podmienkou. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka a na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3M Cdo 14/2011 zo dňa 22.11.2012. Pojem spotrebiteľ z pohľadu uzatvárania zmlúv je chápaný ako osoba, ktorá je dobre informovaná. Rozhodcovská zmluva nebola nikdy podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere. Je samostatným právnym úkonom, ktorého uzavretie je možnosťou, ale nie povinnosťou. Uzavretie rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere, ale výslovne z nej vyplýva možnosť jednostranne odstúpiť do 14 dní od jej uzavretia. Rozhodcovská zmluva podľa názoru oprávneného spĺňa charakter individuálneho ustanovenia a nemôže byť preto (resp. jej časť) neprijateľnou podmienkou. Na podporu svojich tvrdení poukázal aj na uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoE/372/2013 zo dňa 21.11.2013 a sp. zn. 1CoE/328/2013 zo dňa 10.12.2013 a uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoE/4/2014 zo dňa 31.01.2014.

5. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP") po zistení, že odvolanie podal oprávnený v zákonnej lehote, preskúmal uznesenie podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP, ako aj konanie mu predchádzajúce, a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

6. Odvolací súd sa podľa § 387 ods. 2 CSP stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, na doplnenie jeho odôvodnenia a k odvolaniu oprávneného uvádza nasledovné:

7. V posudzovanom prípade je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu zriadeného spoločnosťou Slovak arbitration court, s.r.o., so sídlom Krížna 56, Bratislava, č. 385/03/13 zo dňa 30.12.2013. Právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a vydať predmetný rozsudok zakladala rozhodcovská doložka uvedená v Rozhodcovskej zmluve č. 8500006568 zo dňa 25.08.2011 k Zmluve o revolvingovom úvere č. 8500006568 uzavretej dňa 25.08.2011 medzi PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. a povinným. V zmysle tejto zmluvy spoločnosť PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. poskytla povinnému úver vo výške 1.500,- eur.

8. Európska únia venuje problematike ochrany spotrebiteľa mimoriadnu pozornosť. Súdny dvor Európskych spoločenstiev vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil povinnosť súdu aj v rámci núteného výkonu rozhodnutia chrániť práva spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany extenzívnym spôsobom, a to napr. aj v rozsudku zo dňa 06.10.2009 vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL, kde zdôraznil povinnosť exekučného súdu preskúmať rozhodcovskú doložku, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, keď uviedol, že Smernica 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný.

9. Povinnosť exekučného súdu preskúmať rozhodcovskú doložku vyplýva aj zo samotného Exekučného poriadku, kde exekučný súd v rámci skúmania podmienok konania predovšetkým zisťuje, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej, či oprávnený a povinný sú vecne legitimovaní v konaní a či právo nie je prekludované.

10. Podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučného poriadku) súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul

podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

11. Pokiaľ ide o materiálnu stránku právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, odvolací súd uvádza, že táto nie je bezvýnimočná, ale z vážnych, v zákone stanovených dôvodov existujú z nej výnimky. Práve takouto výnimkou je ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého rozhodcovský rozsudok podlieha prieskumnej právomoci exekučného súdu už aj v štádiu rozhodovania o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, kde exekučný súd v rámci skúmania podmienok konania predovšetkým zisťuje, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej, či oprávnený a povinný sú vecne legitimovaní v konaní a či právo nie je prekludované.

12. Pri skúmaní, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, má exekučný súd právo posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej doložky, ak exekučným titulom v konaní je rozhodcovský rozsudok vydaný na základe tejto rozhodcovskej doložky, čo vyplýva aj z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Tento napr. v uznesení zo dňa 9. februára 2012, sp. zn. 3 Cdo 122/2011 konštatoval, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Podobne v uznesení zo dňa 5. decembra 2012, sp. zn. 6 Cdo 135/2012 uviedol, že ak je právomoc rozhodcovského súdu závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Ďalej v uznesení zo dňa 21. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012 zdôraznil, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu.

13. V posudzovanom prípade bola rozhodcovská doložka uzatvorená vo forme rozhodcovskej zmluvy č. 8500006568 zo dňa 25.08.2011. Podľa bodu 5 tejto zmluvy sa strany dohodli, že akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy o RÚ budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov:

- Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o., IČO: 44 130 481, so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č.: 52189/B,

- Victoria rozhodcovský súd v Banskej Bystrici, zriadený spoločnosťou Victoria legal arbiter s.r.o., IČO: 44 826 460, so sídlom Zvolenská cesta 37, Banská Bystrica, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica, oddiel: Sro, vložka č.: 16626/S.

Výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť, spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh.

14. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

15. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

16. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

17. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu pred rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v krízových situáciách a vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak udeje v súkromnoprávnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva arbitrom vrátane princípu dobrých mravov je plne opodstatnená.

19. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r) za neprijateľné označil dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, nakoľko takéto dojednanie spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. V zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je takéto neprijateľná podmienka absolútne neplatná. Táto nerovnováha je zrejmä aj v prejednávanej veci, kde rozhodcovská doložka znemožňuje voľbou spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak ho dodávateľ vyvolá ako prvý. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka nie je o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale predovšetkým o dôsledkoch, ktoré zakladá, a teda, či doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Odvolací súd sa stotožňuje s posúdením uvedenej doložky ako neprijateľnej podmienky, nakoľko praktickým dôsledkom takto formulovanej rozhodcovskej doložky je skutočnosť, že spotrebiteľovi, teda povinnému, je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Pre povinného to znamená povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred súkromnou osobou, ktorú si oprávnený už predformuloval v zmluve a na výbere ktorej spotrebiteľ nemal žiadnu účasť, čím je spôsobená značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

20. Spôsob, akým bola rozhodcovská doložka v rozhodcovskej zmluve v prejednávanom prípade koncipovaná a spotrebiteľovi predložená spolu s ostatnými všeobecnými podmienkami, nesvedčí ani o individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky v rozhodcovskej zmluve, ale skôr o zámernom predkladaní zmluvných podmienok (ide o zmluvu o revolvingovom úvere a rozhodcovskú zmluvu, obe podpísané v jeden deň), ktorým oprávnený sledoval vylúčenie tohto dojednania spod režimu súdnej kontroly. Oprávnený nepreukázal osobitné vyjednanie rozhodcovskej doložky v rozhodcovskej zmluve, resp., že by si povinný osobitne vymienil jej dojednanie. Naopak ide o formulárovú zmluvu, ktorú povinný nemohol nijako ovplyvniť a mohol len rozhodcovskú zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu, pričom je pravdepodobné, že nepodpísaním rozhodcovskej zmluvy by nedošlo ani k podpisu zmluvy o revolvingovom úvere, keďže obidve zmluvy boli uzavreté v jeden deň. Z týchto dôvodov je záver súdu o neplatnosti rozhodcovskej doložky v rozhodcovskej zmluve vecne správny.

21. Napriek formálnemu zneniu rozhodcovskej doložky teda reálne dochádza k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech spotrebiteľa (dlžníka). Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej je aj takéto doložka, vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu (a to či už z nevedomosti alebo nemožnosti vplyvať na obsah zmluvy), čo je v podmienkach právneho štátu neprijateľným javom - podmienkou. Spôsob, akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná, napĺňa podmienku uvedenú v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto je táto rozhodcovská doložka neplatná podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

22. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd už len dopĺňa, že neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu na konanie a takto (bez právomoci rozhodcovského súdu) vydaný rozhodcovský rozsudok, t.j. vydaný na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, nemôže byť exekučným titulom, lebo ide o nulitný právny akt. Takto neboli splnené podmienky na vykonanie exekúcie.

23. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

24. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že stranám nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože oprávnený nebol v odvolacom konaní úspešný, preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a ostatným účastníkom preukázateľne trovy konania nevznikli, preto im neboli priznané.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Vo veci senát rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa podľa § 428 CSP popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).